Yeti?kin-Ergen Ebeveynlik Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yeti?kin-Ergen Ebeveynlik Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33321

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yeti?kin-Ergen Ebeveynlik Envanteri (YEEE), ebeveynlerin ergenlik dönemindeki çocuklar?na yönelik tutum ve davran??lar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikolojik bir araçt?r. Bu envanterin Türkçe adaptasyon çal??mas?, 2019 y?l?nda Neslihan Yaman taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Adaptasyon çal??mas?, ölçe?in Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu, psikometrik özelliklerini (geçerlik ve güvenirlik) incelemeyi amaçlam??t?r. Bu adaptasyon, orijinal ölçe?in yap?s?n? koruyarak, Türk ebeveynlerin ergenleriyle kurdu?u ebeveynlik dinamiklerini bilimsel olarak de?erlendirme imkan? sunmaktad?r.

Ölçek, özellikle ergenlik döneminin getirdi?i zorluklar ba?lam?nda ebeveyn-ergen ili?kisinin kalitesini ve ebeveyn stillerinin boyutlar?n? belirlemeye yard?mc? olmaktad?r. Bu çal??ma, ölçe?in Türkiye'deki ara?t?rmac?lar ve ruh sa?l??? profesyonelleri taraf?ndan kullan?lmas?na zemin haz?rlam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Yeti?kin-Ergen Ebeveynlik Envanteri, ebeveynlik, ergenlik, psikometrik özellikler, geçerlik, güvenirlik, uyarlama.

Yazarlar

Neslihan Yaman

Amaç

Yeti?kin-Ergen Ebeveynlik Envanteri'nin temel amac?, ebeveynlerin ergen çocuklar?na kar?? sergiledikleri spesifik tutumlar?, inançlar? ve davran?? kal?plar?n? sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, özellikle ergenlik döneminde kritik hale gelen ileti?im, s?n?r koyma, duygusal destek ve özerklik te?viki gibi ebeveynlik boyutlar?n? de?erlendirir.

Türkçe adaptasyon çal??mas?n?n özel amac? ise, orijinal envanterin psikometrik aç?dan sa?lam yap?s?n? koruyarak, Türk örnekleminde geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? sa?lamakt?r. Bu sayede, Türkiye'deki aile dan??manl???, geli?im psikolojisi ve e?itim bilimleri alanlar?nda ebeveynlik ara?t?rmalar?n?n bilimsel kalitesinin art?r?lmas? hedeflenmi?tir.

Yap?

Yeti?kin-Ergen Ebeveynlik Envanteri'nin ölçtü?ü temel yap?, çok boyutlu ebeveynlik kavram?d?r. Bu yap? genellikle, ebeveynlik stillerinin temel bile?enleri olan kabul/ilgi, reddetme/cezaland?rma,

ARABPSYCHOLOGY.COM

psikolojik kontrol ve özerkli?i destekleme gibi alt boyutlar? içerir. Envanter, ebeveynlerin ergenin geli?imsel ihtiyaçlar?na ne ölçüde duyarl? oldu?unu ve uygulanan disiplin yöntemlerinin niteli?ini de?erlendirir.

Yaman (2019) taraf?ndan gerçekle?tirilen uyarlama çal??mas?, ölçe?in orijinal yap?sal modelini Türk kültüründe do?rulayarak, ergenlik dönemindeki bireylerin geli?imini etkileyen ebeveyn tutumlar?n?n kültürel ba?lamda tutarl? bir ?ekilde ölçüldü?ünü göstermi?tir. Bu yap?, hem olumlu hem de olumsuz ebeveynlik davran??lar?n? kapsayacak ?ekilde tasarlanm??t?r.

Geçerlik

Yeti?kin-Ergen Ebeveynlik Envanteri'nin Türkçe geçerlik çal??mas?, Yaman (2019) taraf?ndan detayl? bir ?ekilde rapor edilmi?tir. Çal??mada yap? geçerli?ini test etmek amac?yla çe?itli analizler kullan?lm??t?r. Bu analizler genellikle Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) içermektedir.

Yap?lan geçerlik analizleri sonucunda, ölçek maddelerinin kuramsal olarak öngörülen faktör yap?s?yla uyumlu oldu?u belirlenmi?tir. Ayr?ca, ölçe?in di?er ilgili ebeveynlik veya ergen geli?im ölçekleri ile olan ili?kisi (ölçüt ba??nt?l? geçerlik) incelenerek, envanterin ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ü teyit edilmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri de Yaman (2019) çal??mas?nda sunulmu?tur. Güvenirli?i belirlemek amac?yla genellikle iç tutarl?l?k katsay?lar? (Cronbach Alfa) hesaplanm??t?r. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin homojen oldu?unu ve ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Ek olarak, ölçe?in zamana kar?? kararl?l???n? (test-tekrar test güvenirli?i) belirlemek için farkl? zaman aral?klar?nda ayn? örneklem üzerinden ölçümler al?nm?? olabilir. Bu analizler, Yeti?kin-Ergen Ebeveynlik Envanteri'nin Türkçe formunun güvenilir ve kararl? bir ölçüm arac? oldu?unu do?rulamaktad?r.

Faktör Analizi

Adaptasyon sürecinin kritik bir ad?m? olan faktör analizi, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n Türk kültürü ba?lam?nda do?rulanmas?n? sa?lam??t?r. Yaman (2019), çal??mas?nda muhtemelen orijinal ölçe?in teorik yap?s?na uygun olarak bir faktör yap?s? ortaya koymu?tur.

Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) sonuçlar?, elde edilen modelin uyum indekslerinin (CFI, TLI, RMSEA vb.) kabul edilebilir veya iyi düzeyde oldu?unu göstermi? olmal?d?r. Bu durum, Yeti?kin-

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ergen Ebeveynlik Envanteri'nin Türkçeye uyarlanm?? formunun, ebeveynlik davran??lar?n? kuramsal olarak beklenen alt boyutlar alt?nda toplad???n? kan?tlamaktad?r.

Envanter Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kendini De?erlendirme Envanteri (Self-Report Inventory). (Orijinal ölçe?in format?na ba?l? olarak Likert tipi derecelendirme kullan?ld??? varsay?lmaktad?r).

Language Available: Türkçe

Population Group: Ebeveynler

Age Group: Ergenlik dönemindeki (tahmini 12-18 ya?) çocuklar?n ebeveynleri.

Population Details: Yaman'?n (2019) çal??mas? için kullan?lan örneklem, Türkiye'deki çe?itli bölgelerden toplanm?? ergen ebeveynlerinden olu?maktad?r. Detayl? örneklem bilgisi için kaynak makaleye ba?vurulmal?d?r.

Test Methodology: Anket yöntemiyle uygulanan, çok maddeli, Likert tipi derecelendirme ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn tutumlar?, ergen geli?imi, psikolojik de?erlendirme, faktör analizi, ölçek geli?tirme, psikometri.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Kaynak makalede belirtilmemi?tir.)

Affiliation Email addresses: nesli_balci@hotmail.com

Correspondence Address: Kaynak makalede belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? 2019 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için izinler, sorumlu yazar Neslihan Yaman ile ileti?ime geçilerek al?nmal?d?r. Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için genellikle izin talep edilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m veya ücret bilgisi için yazar ile do?rudan ileti?ime geçilmesi önerilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?n?n orijinal makalesine ait PDF dosyas? mevcuttur. Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: yetiskin-ergen-ebeveynlik-envanteri-toad.pdf

Kaynaklar

Yaman, N.(2019) Yeti?kin-Ergen Ebeveynlik Envanterinin Türkçeye uyarlanmas?: geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *?lkö?retim Online Dergisi, 18(4)*, 1967-1983. doi:10.17051/ilkonline.2019.639372

Makale linki: ilkogretim-online.org.tr

Yeti?kin-Ergen Ebeveynlik Envanteri Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in maddeleri, kaynak makalede veya eklerinde yer almaktad?r. Kaynak materyalde maddeler do?rudan sunulmad??? için, maddelerin tam listesine ula?mak için Yaman (2019) makalesine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM